

Ανάλυση Ενότητας 39: Το Πολεμικό Ήθος (Αθήνα vs Σπάρτη)

1. Ο Πυρήνας της Αντιπαράθεσης

Μέχρι αυτό το κεφάλαιο, η Σπάρτη υπονοούνταν. Εδώ, ο Περικλής προχωρά σε **ευθεία σύγκριση** (ρητή αντίθεση), αποδεικνύοντας ότι η δημοκρατική ελευθερία δεν κάνει τους Αθηναίους λιγότερο ικανούς στον πόλεμο – αντίθετα, τους κάνει ανώτερους.

2. Οι 3 Άξονες της Σύγκρισης

- **Ανοιχτή Κοινωνία vs Ξενοφοβία:** Η Αθήνα είναι μια «κοινή πόλις» (ανοιχτή σε όλους). Δεν χρησιμοποιεί *ξενηλασίες* (απελάσεις ξένων) ούτε κρύβει μυστικά. Βασίζεται στην αυτοπεποίθησή της, ενώ η Σπάρτη στη μυστικοπάθεια και στην απόκρυψη της πληροφορίας.
- **Αυτοβούλητη Ανδρεία (Εύψυχία) vs Καταναγκασμός:** Οι Σπαρτιάτες υποβάλλονται από παιδιά σε επίπονη, εξαντλητική άσκηση (*ἐπίπονος ἄσκησις*) για να γίνουν ανδρείοι. Οι Αθηναίοι ζουν με άνεση και ελευθερία (*ῥαθυμία*), αλλά όταν έρθει η ώρα του κινδύνου, πολεμούν με το ίδιο θάρρος. Η αθηναϊκή ανδρεία πηγάζει από τον **εσωτερικό χαρακτήρα (τρόποι)** και όχι από την επιβολή του νόμου (*νόμοι*).
- **Αυτοδυναμία vs Εξάρτηση από Συμμάχους:** Όταν η Σπάρτη εκστρατεύει, χρειάζεται όλους τους συμμάχους της. Η Αθήνα επιτίθεται σε ξένα εδάφη μόνη της και κερδίζει, χάρη στη ναυτική της υπεροχή και την ευελιξία της.

3. Το Φιλοσοφικό Συμπέρασμα

Το μεγάλο κέρδος των Αθηναίων είναι ότι **δεν υποφέρουν προκαταβολικά** για τα μελλοντικά δεινά. Ζουν ευτυχισμένοι στο παρόν και, όταν έρθει η μάχη, αποδεικνύονται εξίσου γενναίοι με αυτούς που μοχθούν αδιάκοπα.

Φύλλο Εργασίας

Μάθημα: Αρχαία Ελληνικά / Ιστορία

Θεματική: Επιτάφιος Περικλέους, Ενότητα 39

Όνομα Ομάδας: _____

Αποστολή 1: "The Matrix" (Αποκωδικοποίηση & Σύγκριση)

Αντί για μια απλή λίστα, συμπληρώστε τα «κλειδιά» της πολεμικής φιλοσοφίας των δύο πόλεων, εντοπίζοντας τις αντίστοιχες λέξεις-κλειδιά του αρχαίου κειμένου.

Πεδίο Σύγκρισης

 ΑΘΗΝΑ (Λέξη & Ερμηνεία)

 ΣΠΑΡΤΗ (Λέξη & Ερμηνεία)

Στάση απέναντι στους ξένους

.....

Τρόπος εκπαίδευσης / Ζωής

Πηγή της Ανδρείας

Στρατηγική εκστρατειών

Αποστολή 2: Instagram / TikTok Takeover (Βιωματική Μεταφορά)

Φανταστείτε ότι ο Περικλής και ο Αρχίδαμος (Βασιλιάς της Σπάρτης) έχουν λογαριασμούς στα Social Media το 430 π.Χ.

1. **The Athenian Post:** Σχεδιάστε μια «ανάρτηση» (text ή story sketch) του Περικλή που να προβάλλει την έννοια της **«κοινής πόλης»**. Ποιο hashtag θα χρησιμοποιούσε για να δείξει ότι η Αθήνα δεν φοβάται τα «leaks» (διαρροές στρατιωτικών μυστικών);
 - Χώρος για τη δημιουργία σας:

2. **The Spartan Reply:** Γράψτε ένα καυστικό «σχόλιο» (comment) ενός Σπαρτιάτη κάτω από την ανάρτηση του Περικλή, χρησιμοποιώντας τη δική τους λογική για την *ἐπίπνον ἄσκησιν* και τη *ῥαθυμίαν* των Αθηναίων.
 - Το σχόλιο:
«.....»

Αποστολή 3: Το Δικαστήριο της Προπαγάνδας (Κριτική Σκέψη)

Ο Θουκυδίδης βάζει τον Περικλή να εξυμνεί την Αθήνα εν μέσω πολέμου.

- **Ερώτημα προς συζήτηση:** Πιστεύετε ότι η *ῥαθυμία* (άνεση/χαλαρότητα) των Αθηναίων ήταν πράγματι τόσο ιδανική ή ο ρήτορας εξιδανικεύει την κατάσταση για να τονώσει το ηθικό των πολιτών; Εντοπίστε 1 θετικό και 1 πιθανό κίνδυνο αυτού του τρόπου ζωής σε περιόδους κρίσης.
 - **Θετικό:**
.....
.....
 - **Ρίσκο/Κίνδυνος:**
.....
-

Αποστολή 4: Flash Project (Σύνδεση με το Σήμερα)

Επιλέξτε **ένα** από τα παρακάτω και παρουσιάστε το στην τάξη σε 2 λεπτά:

- **Option A (Οι Start-ups):** Αν η Αθήνα ήταν εταιρεία τεχνολογίας, θα ήταν "Open Source" (ανοιχτού κώδικα), ενώ η Σπάρτη θα κρατούσε "κλειστά πνευματικά δικαιώματα". Εξηγήστε γιατί με βάση το κείμενο.
- **Option B (Το Σχολείο):** Ποιο εκπαιδευτικό σύστημα προτιμάτε; Ένα αυστηρό, προγραμματισμένο από το κράτος (Σπάρτη) ή ένα ελεύθερο που βασίζεται στην αυτοπειθαρχία του μαθητή (Αθήνα); Δικαιολογήστε την απάντησή σας χρησιμοποιώντας τους όρους *μετά νόμων* και *τρόπων άνδρείας*.

  Tip για τον καθηγητή: Μπορώ να χωρίσω την τάξη σε «Αθηναίους» και «Σπαρτιάτες» και να κάνω ένα άμεσο debate (τηλεμαχία) 5 λεπτών χρησιμοποιώντας τα επιχειρήματα της Αποστολής 1!